

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoE/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202983
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514202983.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného S., s.r.o., S. XX, C., P.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Advocate, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava IČO: 36 865 141 proti povinnému F. Z., nar. XX.XX.XXXX, U. XXX, o vymoženie 196,-eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 3Er/314/2014-23 zo dňa 12.11.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvého stupňa“) žiadosť súdneho exekútora Q. E., Exekútorový úrad Bratislava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 26.05.2014 bola súdu prvého stupňa doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a to na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zo dňa 08.03.2014 a exekučného titulu - rozsudku Stáleho rozhodcovského rozsudku spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom v Bratislave vedenom pod sp.zn. SR 03714/13 zo dňa 21.06.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.07.2013 a vykonateľnosť 01.08.2013. K návrhu na vykonanie exekúcie bola priložená zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 29.11.2011, zmenka č. XXXXXXXXXX zo dňa 29.11.2011, Všeobecné obchodné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len „VOP“). Dňa 10.11.2014 bola predložená na výzvu súdu aj Rozhodcovská zmluva zo dňa 29.11.2011. V predloženej exekučnej titule bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 196,-eur, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 196,-eur od 23.06.2012 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 196,-eur od 23.11.2012 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 125,71,-eur, a to všetko v mesačných splátkach vo výške 50,-eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplateniam čo i len jednej splátky riadne a včas. Rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc prejednať spor medzi oprávneným a povinným, a rozhodnúť a priznať oprávnenému v jeho návrhu požadované plnenie na základe rozhodcovskej doložky v zmysle ktorej sa účastníci dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej túto úverovú zmluvu a uplatnenie práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde.

Následne súd citoval § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok), § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších

predpisov (ďalej len Zákon o rozhodcovskom konaní), § 1 ods. 2, § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k), o) a r) a 5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, čl. 2. písm. a), čl. 3 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1, ods. 1 písm. q) prílohy smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a poukázal na rozsudky Súdneho dvora (ES) vo veciach C-240/98 zo dňa 27.06.2000, C-168/05 zo dňa 26.10.2006, C-243/08 zo dňa 04.06.2006 a C-40/08 zo dňa 06.10.2009.

Predmetný právny vzťah zo zmluvy o úvere posúdil súd prvého stupňa ako spotrebiteľský, kde povinný vystupoval v pozícii spotrebiteľa, ktorý úverom zabezpečoval svoje potreby, kým oprávnený konal v rámci podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ, ktorý poskytol povinnému peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere a povinný sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Jedna sa o typovú zmluvu, ktorú povinný ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. Dohodu o vyplnení zmenky v bode 13 VOP vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) a o) Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Podľa jeho názoru uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostal do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka. Požadované zmenkové úroky vo výške 0,25% denne (91,25% ročne) vzhľadom na ich výšku považoval za neprijateľnú podmienku podľa ust. § 53 ods. 4 písm. k). Z týchto dôvodov súd prvého stupňa vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú podmienku a tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Preskúmaním rozhodcovskej zmluvy zistil, že predmetná rozhodcovská zmluva, na základe ktorej rozhodcovský súd odvodzoval právomoc prejednať spor, je vo forme samostatného formuláru, ktorý oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Podľa názoru súdu prvého stupňa je dojednanie rozhodcovskej zmluvy pri spotrebiteľskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatná. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádzal v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Podmienka rozhodcovskej doložky bola vopred stanovená v predmetnej zmluve oprávneným a nebola individuálne dojednaná aj teda nekalá. Dospel k záveru, že dojednaná rozhodcovská doložka pri predmetnej zmluve o úvere je neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného, je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Smernicou Rady 93/13/EHS ako aj s dobrými mravmi a je teda vzhľadom na ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Plnenie priznané rozhodcovským rozsudkom je v rozpore s ustanoveniami § 52 ods. 2 a § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na uvedené, rozhodcovský súd nemal dostatok právomoci na prejednanie a vydanie rozhodcovského rozsudku vo veci a to malo za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa žiadosť o udelenie poverenia súdneho exekútora zamietol.

Uznesenie bolo vydané vyšším súdny úradníkom.

V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie oprávnený. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Bol toho názoru, že exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti Zákon o rozhodcovskom konaní. Namietal, že súd nesprávne aplikoval ust. § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia a návrh na vykonanie exekúcie) posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Bol toho názoru, že exekučný súd nemôže skúmať samotné rozhodcovské konanie, ale musí sa obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Postupom súdu dochádza k nahrádzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je rozpore s

obsahom a účelom Zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že konajúci súd neúplne zistil skutkový stav veci, keď namietal skutočnosť, že medzi zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva resp. doložka. Poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa ust. 83 a násl. zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné, Konajúci súd tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a zaťažil konanie vadou nedostatočného zistenia skutkového stavu. V zmysle článku 2 zmluvy je daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s. rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, rozhodcovský súd postupuje v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní, a preto bol exekučný titul vydaný v súlade s týmto zákonom. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Zákonný sudca podanému odvolaniu nevyhovel v súlade s ust. § 374 ods. 4 O.s.p..

Odvolačný súd v zmysle zásad § 212 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie oprávneného nie je opodstatnené.

Prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, správne aplikoval právne predpisy a správne vo veci rozhodol. Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so správnymi závermi, uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne súd prvého stupňa aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný“. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Odvolačný súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.9.2010 ani právneho názoru, ktorý by mal byť oprávnenému známy z uznesení odvolacieho súdu sp.zn. 6CoE 73/2012, 6CoE 74/2012, 6CoE 95/2012, 6CoE 16/2012, 6CoE 12/2011, 6CoE 173/2011, 6CoE 1/2012 20CoE 40/2012, 20CoE 70/2012, 20CoE 73/2012, 20CoE 132/2012, 20CoE 200/2012, 20CoE 210/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na rozhodcovskej zmluve v spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

Právna veda na tento problém reaguje Kristiánom Csachom: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus

spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami“ (Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk).

Pokiaľ odvolateľ poukázal na to, že rozhodcovská zmluva bola v tomto prípade samostatná a individuálne dohodnutá a účastníci ju uzatvorili slobodne a po zvážení všetkých náležitostí, tak k tomu odvolací súd poznamenáva, že rovnako ako samotná zmluva o úvere aj rozhodcovská zmluva sú spísané na predpísanom tlačive, ktorého obsah nemohol dlžník ovplyvniť a musel sa mu podriaďiť.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore zmysle judikatúry súdneho dvora C-240/98 - C-244/98 Oceano grupo editoriale. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť viac ako 400 km (Čirč - Bratislava) na rozhodcovské konanie je odradzujúca.

Vo svetle uvedených záverov správne súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora európskej únie C-243/08 Pannon).

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp.zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú zmluvu nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z § 219 ods. 1 O.s.p. uznesenie ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné